

Meie muutuv noortekirjandus tendentsid, teosed, autorid

Jaanika Palm
Eesti Lastekirjanduse Keskus
5.aprill 2014

Mis on noortekirjandus?

ingl *juvenile literature, young adult literature*

sks *Jugendliteratur*

sm *nuorisokirjallisuus, nuortekirjallisuus,*

vn *литература для молодёжи, юношеская литература*

- Noortekirjandus ehk noorsookirjandus on kirjandus, mis oma sisult ja käsitluslaadilt on sobiv erinevas vanuses noortele:
  - 1) spetsiaalselt noorele lugejaskonnale suunatud (ilu)kirjandus;
  - 2) noorte endi poolt loodud kirjandus;
  - 3) laiemas tähenduses mõistetakse noortekirjanduse all kogu noorte lugemisvara.

Noortekirjanduse kontekst

- 600 eestikeelsest lasteraamatut aastas, millest umbes 60% on tõlked

2011

esmatrükke 74, sh luulet 12 ja proosat 62 , millest noorteraamatuid 15

2012

esmatrükke 75, sh luulet 10 ja proosat 65 , millest noorteraamatuid 11

2013

esmatrükke 94, millest luule 11 ja proosa 83, millest noorteraamatuid 14

Kirjastuse Tänapäev ja ELK noorsoojutuvõistlus

Noorteromaani võistluse algatasid Lastekirjanduse Keskus ja kirjastus Tänapäev eesmärgiga rikastada 14-18-aastaste noorte lugemisvara algupärase romaaniga. Esimene konkurss toimus 2000. aastal.

- Võidutööd avaldab kirjastus Tänapäev.
- Võistlustel on esikoha pälvinud Aidi Vallik, Helga Nõu, Jaan Tangsoo, Katrin Reimus, Diana Leesalu, Kristiine Kurema, Birk Rohelend, Reeli Reinaus ja Kaja Sepp.
- 2000, 2002, 2006, 2008, 2010, 2011, 2012, 2014
- 2011 Reeli Reinaus "Nahka kriipivad nädalad", Kristel Kriisa "Piinatud hinged", Kiiri Saar "Martin Greeni juhtum", Reeli Reinaus "Vaevatud"
- 2012 Kaja Sepp „Hetk enne homset”, Marian Suitso „Hobusehullud”, Berit Veidemann „Tumenejad”, Kristi Rebane „1/2 ehk Terve”, Hugo Vaher. „Skvotterid”, Janika Vaht „Vabanemine”

Noorteraamatute liigitus

- Realistlik noortekirjandus

Tüdrukute lood

Poiste lood

Probleemlood

Koolilood

- Noorte fantaasiakirjandus

Tüdrukute lood

Ketlin Priilinn

"Igavesti sõbrad" (2012)

"Armastusega fännidelt" (2012)

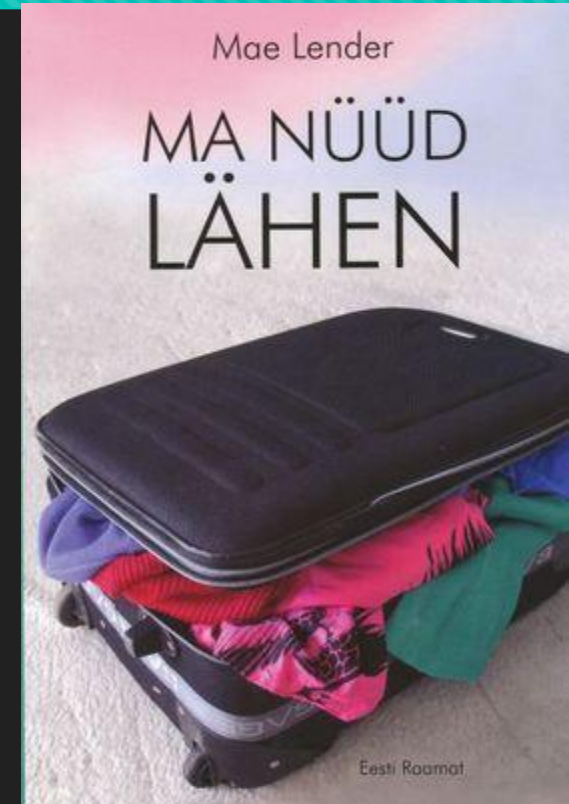
Tüdrukute lood

- Kristiine Kurema „Liblika lein“ (2012)
- Ene Sepp „Minevik olevikus“ (2012), järg raamatule „Minevikuta mälestused“ (2010)

Tüdrukute lood

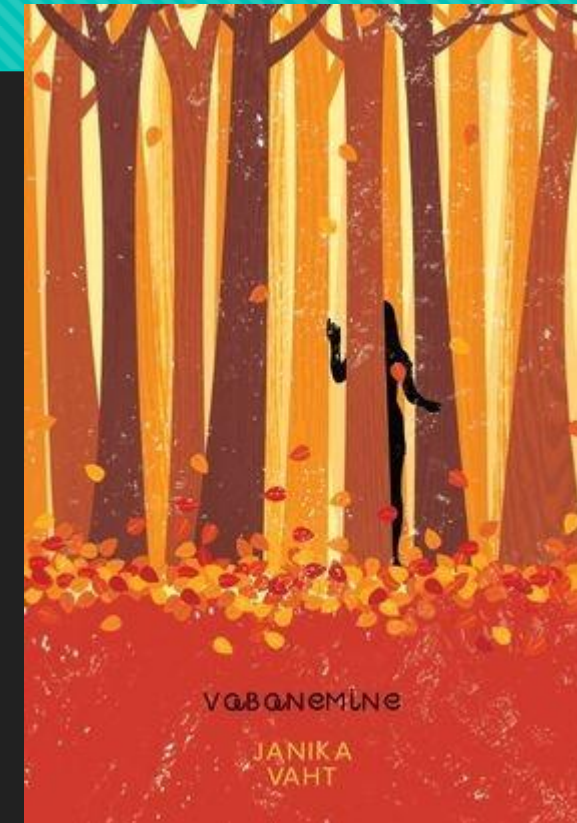
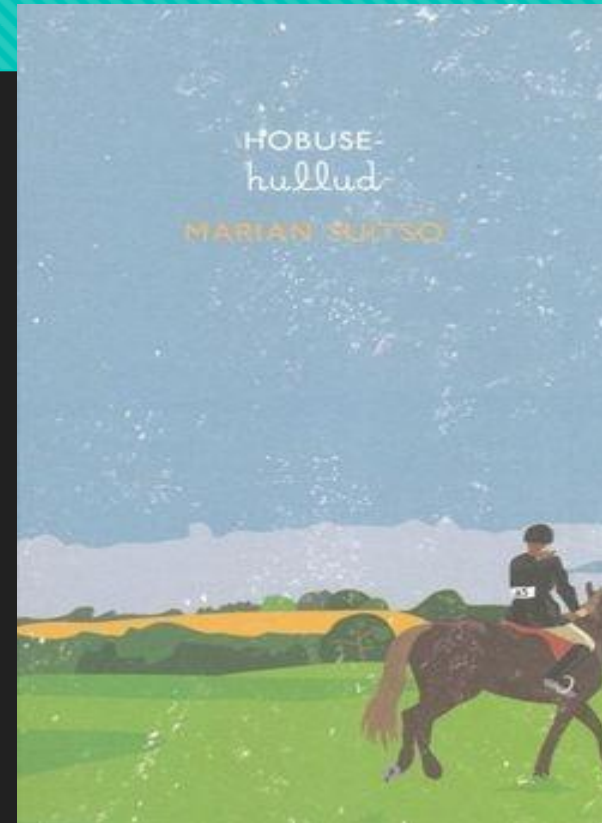
- Reeli Reinaus "Nahka kriipivad nädalad" (2012)
- Mae Lender (pseud) „Ma nüüd lähen”(2013)

Tüdrukute lood

Marian Suitso „Hobusehullud“ (2013)
Janika Vaht „Vabanemine“ (2013)

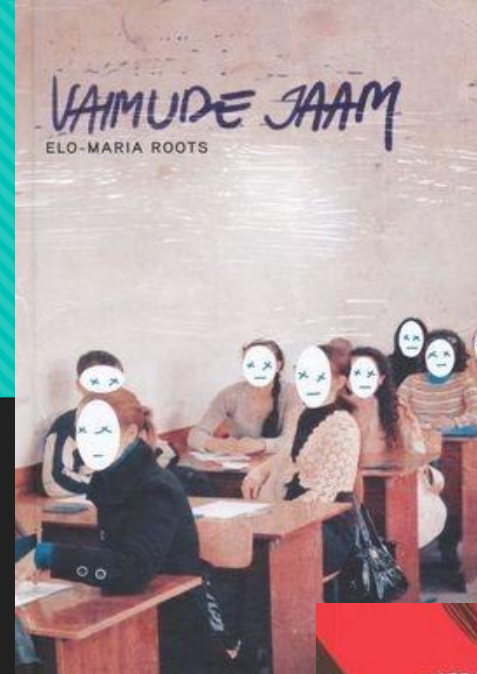
Midagi ka poistest

○ Margit Sarapik

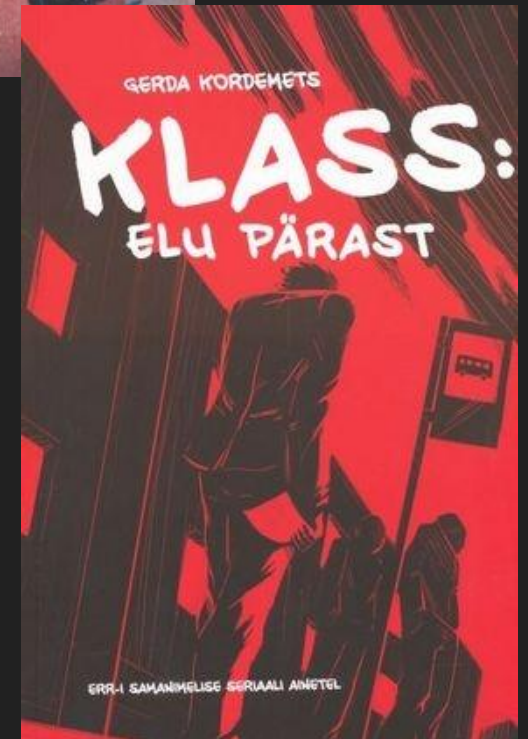
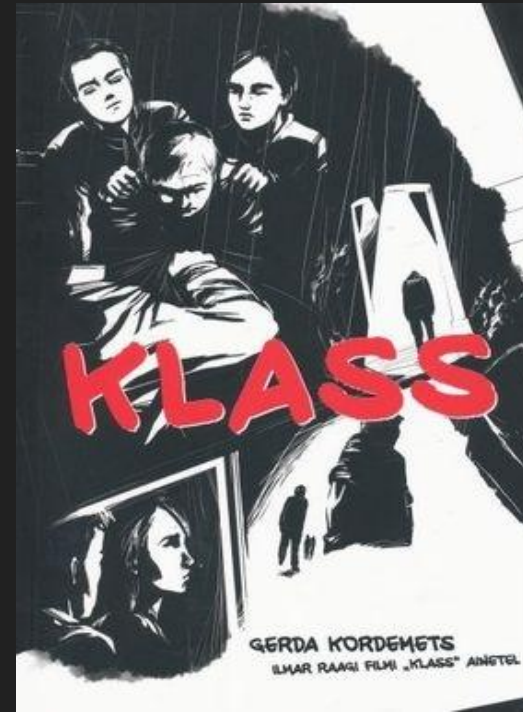
“Vaarao leidmine” (2011)

Koolilood

- Elo-Maria Roots „Vaimude jaam“ (2013)
- Gerda Kordemets „Klass“ ja „Klass: elu pärast“ (mõlemad 2013).

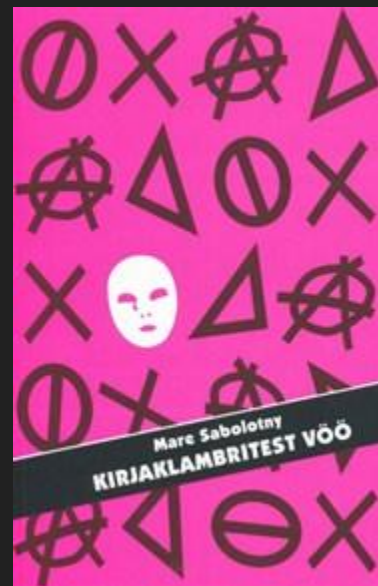

Probleemlood

Mare Sabolotny

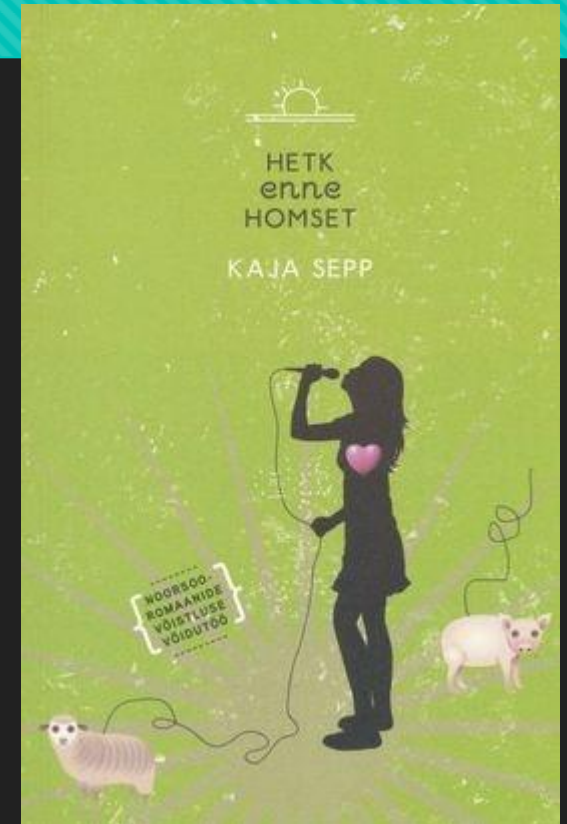
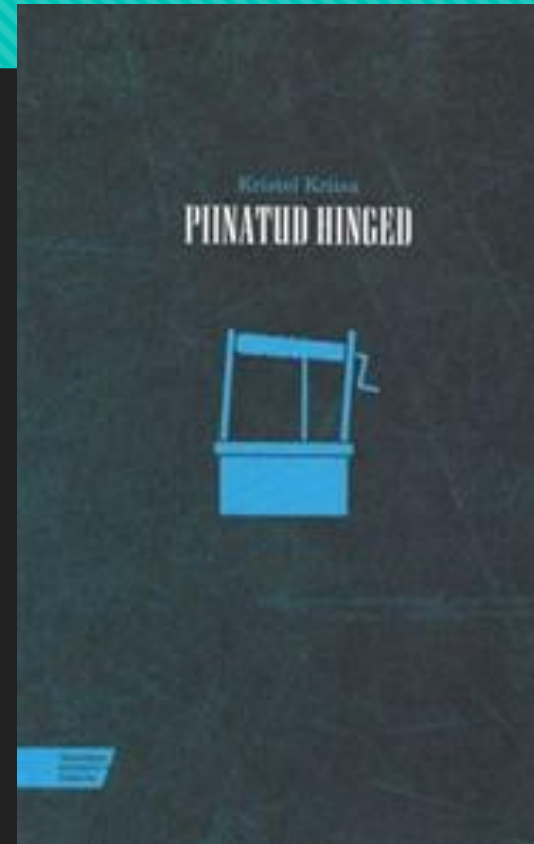
“Kirjaklambritest vöö” (2007)

“Peaäegu inimene” (2011)

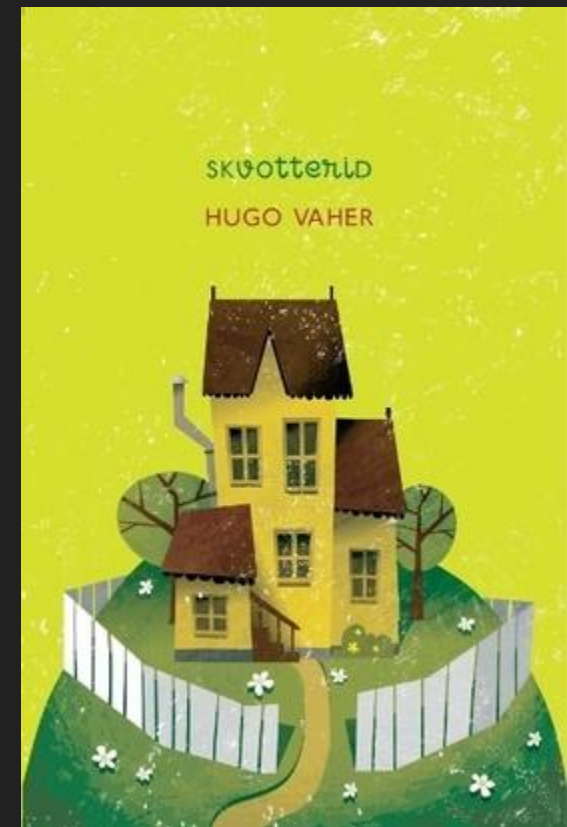
Probleemlood

- Kristel Kriisa "Piinatud hinged" (2012)
- Kaja Sepp „Hetk enne homset“ (2013)

Probleemlood

- Linda-Mari Väli „Eikeegi eikunagi eikusagil“ (2011)
- Hugo Vaher „Skvotterid“ (2013)

Fantaasiakirjandus

Kersti Kivirüüt

- „Okultismiklubi” (2009, ungari k 2012)
- „Okultismiklubi 2. Inglise puudub huumorimeel” (2011)

Fantaasiakirjandus

Reeli Reinaus

- „Mõistatus lossivaremetes” (2009)
- „Kivid, tulnukad ja sekt” (2011)

Fantaasiakirjandus

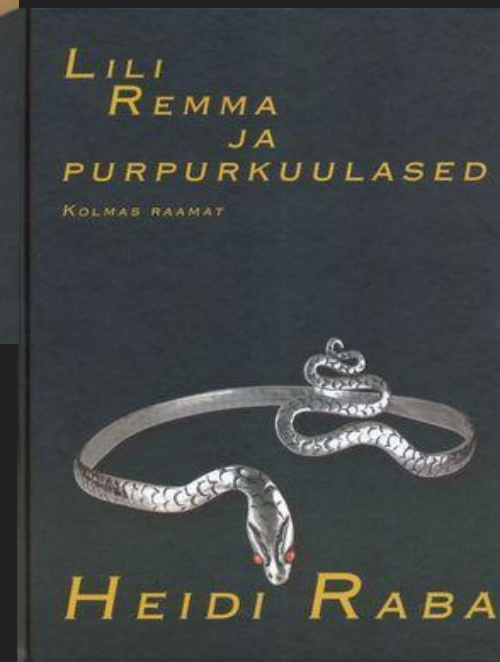
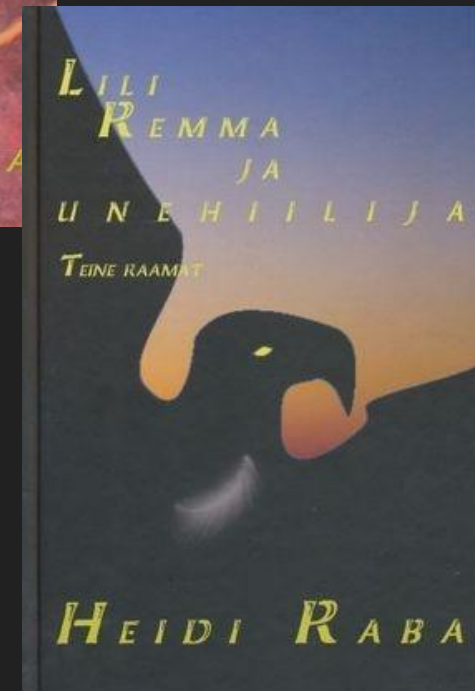
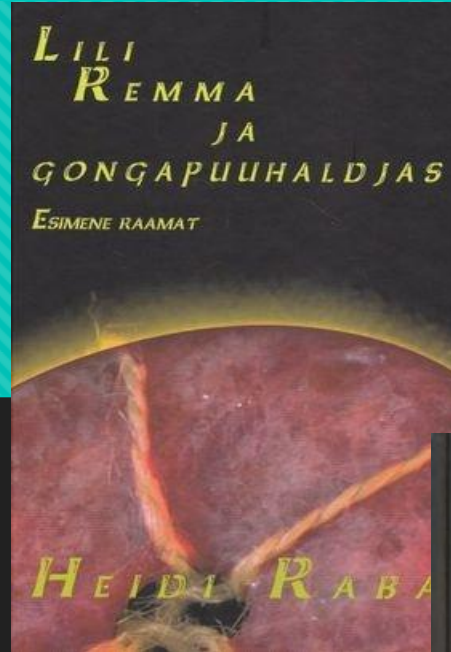
Kiiri Saar

- „Martin Greeni juhtum“ (2011)
- „Ruubeni liblikad. Kirsipiia“ (2012)
- „Ruubeni liblikad. Jordan“ (2013)

Fantaasiakirjandus Heidi Raba

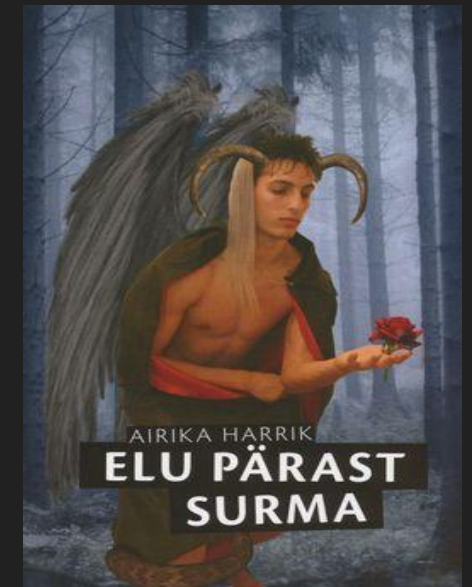

- „Lili Remma ja gongapuuhalldjas” (2011).
- „Lili Remma ja unehiiliija“ (2012)
- „Lili Remma ja purpurkuulased“ (2013)

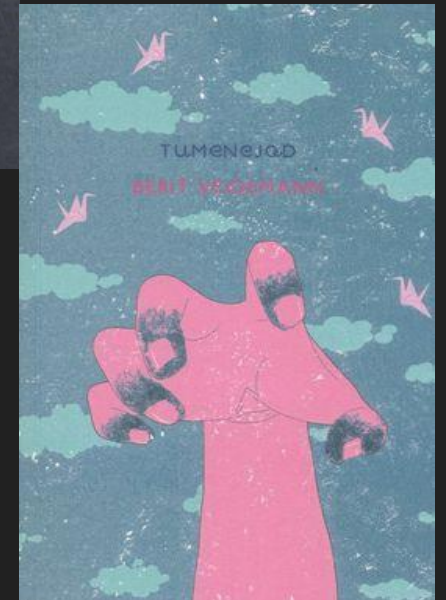
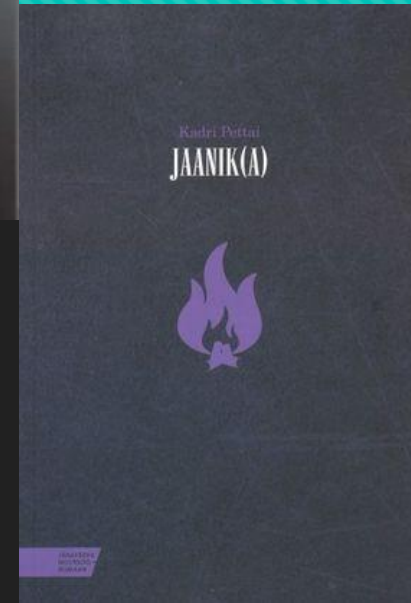
Fantaasiakirjandus

Airika Harrik

- Iseenda laps (2011)
- Õnnistatud needus (2012)
- „Elu pärast surma“ (2013)

Fantaasiakirjandus

- *Reeli Reinaus* „Vaevatud” (2011)
- *Kadri Pettai* „Jaanik(a)” (2012)
- *Berit Veidemann* „Tumenejad” (2013)

Eesti nüüdisnoortekirjandust iseloomustavad tunnused

- Lähtepunktiks on sageli kolimine
- Vanemate ja sõpradega juhtuvad õnnetused
- Probleemideks koolikiusamine, suhted vanematega, sõpradega, majanduslikud küsimused
- Tegelased isikupäratud ja ei jää sageli meelde
- Müstika osatähtsuse suurenemine
- Kirjutamisoskused napid, puudulik toimetamine

Aitäh!

- Lisaks vaata www.elk.ee (soovitusnimekirjad, Kuu raamat jmt).